

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

MINISTRU
Bd. Carol I nr 2-4, sector 3
București, cod poștal 030163

DATE DE CONTACT
T +40(21) 307 8588
F +40(21) 313 4766
www.madr.ro

Nr. 197239 / 02.06.2022

Către: Domnul Janusz WOJCIECHOWSKI
Comisar pentru agricultură
Comisia Europeană

Ref.: *Observațiile COM cu privire la Planul Național Strategic al României pentru perioada 2023-2027*

Stimate domnule Comisar,

Vă mulțumesc pentru observațiile și recomandările Comisiei Europene cu privire la prima versiune a Planului Național Strategic al României pentru perioada 2023-2027 transmis de autoritățile române în data de 28.02.2022. Totodată, apreciez eforturile depuse de reprezentanții Comisiei în evaluarea documentului într-un timp scurt, precum și disponibilitatea de a participa la discuții tehnice în vederea clarificării tuturor aspectelor menționate în scrisoarea dvs.

Subliniez faptul că autoritățile române întreprind toate demersurile necesare în vederea clarificării, în cel mai scurt timp posibil, împreună cu serviciile Comisiei Europene a observațiilor primite, precum și a retransmiterii versiunii consolidate a Planului Național Strategic al României (PNS), în vederea aprobării de către Comisie.

Apreciez posibilitatea comunicării unei prime reacții cu privire la elementele cheie ale observațiilor Comisiei, în acest sens, reprezentanții Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale fiind deschiși în a discuta în cadrul întâlnirilor tehnice abordarea avută în vedere la elaborarea PNS și a furniza clarificări și explicații mai detaliate cu privire la argumentele care au stat la baza intervențiilor propuse în concordanță cu nevoile specifice ale României.

În primul rând, aș dori să subliniez că România salută eforturile Comisiei Europene de a identifica soluții pentru a combate consecințele severe ale războiului din Ucraina, printre care și cea a unei posibile crize alimentare la nivel mondial, Planurile

Strategice PAC contribuind, din acest punct de vedere la consolidarea rezilienței și sustenabilității sectorului agricol.

Astfel, una din principalele preocupări o reprezintă găsirea echilibrului între ambițiile comune de a atinge obiectivele strategice generale convenite la nivelul UE și necesitatea de a consolida capacitatea fermierilor români de a face față tuturor provocărilor cu care se confruntă.

Subliniez faptul că la baza elaborării PNS al României s-au avut în vedere analiza situației curente, prioritizarea nevoilor identificate și bineînțeles rezultatele dezbaterilor cu partenerii socio-economici.

Intervențiile planificate prin Plan urmăresc să răspundă, în maniera cea mai adecvată posibil, realității din România cu păstrarea rigorilor legislației europene privind Politica Agricolă Comună. Astfel, consider că Planul Național Strategic al României înaintat Comisiei spre analiză identifică, în mod corespunzător și fundamentat pe analiza situației actuale, modalități de sprijin adaptate contextului național și care adresează cele mai stringente nevoi identificate.

Astfel, după o primă analiză efectuată de autoritățile române, putem fi de acord cu o serie de observații ale Comisiei privind necesitatea unor justificări, detalieri sau ajustări suplimentare, în vederea unei mai bune fundamentări a intervențiilor propuse, a sinergiilor dintre acestea și a coerenței întregului Plan. Cu toate acestea, opțiunile de politică națională privind direcționarea sprijinului către sectorul agricol și de dezvoltare rurală reprezintă atributul exclusiv al autorităților române, în transpunerea principiului subsidiarității, bineînțeles cu urmărirea rigorilor legislației PAC. Din acest punct de vedere, consider că abordarea strategică propusă urmărește îndeaproape condiționările impuse, echipa MADR urmând a furniza toate argumentele necesare în acest sens, pe parcursul discuțiilor tehnice ulterioare.

Aș dori să punctez, însă, faptul că autoritățile române consideră că un impediment semnificativ în stabilirea unei arii mai extinse de intervenții sau a unor ținte mai ridicate l-a reprezentat alocarea financiară insuficientă de care dispune România în perioada de programare 2023-2027, aspect semnalat, de altfel, Comisiei în numeroase ocazii de reprezentanții României și care a influențat procesul de planificare pentru următoarea perioadă de programare.

În continuare, permiteți-mi să vă transmit o serie de aprecieri cu titlu general care reflectă poziția autorităților cu privire la scrisoarea de observații a Comisiei:

În primul rând, este important de accentuat că PNS trebuie să propună soluții pentru situația particulară din România unde coexistă un număr extrem de ridicat de ferme mici care, în fapt, sunt gospodării țărănești, pe de o parte, cu ferme mari competitive, pe de altă parte. Caracterul structural dual al exploatațiilor agricole din România care are rațiuni istorice reprezintă încă o provocare în dezvoltarea agriculturii românești.

Prin urmare, strategia PNS de sprijinire a fermierilor și dezvoltare a sectorului agricol are în vedere cele două paliere structurale, fiecare având obiective diferite care necesită abordări diferențiate, astfel încât congruența dintre acestea să conducă la o eficacitate crescută.

Aceste abordări au vizat atât sprijinul din Pilonul I, cât și cel din Pilonul II al PAC, urmărind asigurarea unei distribuții cât mai echitabile a plăților directe din Pilonul I și includerea unor forme de sprijin adecvate nevoilor specifice fiecărei categorii de ferme prin Pilonul II.

Referitor la observația Comisiei privind asigurarea unei distribuții mai echitabile a plăților directe, apreciem că opțiunea stabilită deja în PNS este pe deplin argumentată, fiind bazată pe rezultatele analizei SWOT și consolidată în urma consultărilor cu reprezentanții fermierilor și organizațiilor din domeniul agriculturii și cercetării. Modalitatea în care a fost planificată și definită opțiunea de redistribuire a plăților va permite orientarea mult mai eficientă a sprijinului direct, exclusiv către fermele mici și mijlocii (respectiv categoria fermelor de la 1 la 50 ha, care reprezintă 97% din numărul total de fermieri înregistrați în IACS), prin raportare la programarea curentă (2014-2020/2021-2022).

România a optat pentru plata redistributivă în vederea direcționării eficiente a sprijinului pentru venit considerând că acesta este un instrument mult mai potrivit realităților naționale comparativ cu plafonarea plăților. Regulamentul european acordă această flexibilitate statelor membre, astfel încât acestea să aibă posibilitatea selectării celor mai adecvate și eficiente modalități de atingere a obiectivului privind distribuția echitabilă a plăților directe.

În plus, aplicarea plafonării poate conduce la un dezechilibru al sectorului agricol, cu impact asupra pieței și implicit asupra posibilității de asigurare a securității alimentare, lucru nedorit de altfel, în special, în actualul context geopolitic.

Totodată, prin maniera în care s-a definit sprijinul direct pentru tinerii fermieri, o parte considerabilă a plafonului destinat acestei intervenții se va adresa aceleiași categorii de ferme mici și mijlocii. În plus, fermele mici și mijlocii, ca urmare a respectării rigorilor sporite de mediu, vor beneficia și de oportunitatea de accesare a eco-schemelor, al căror plafon total este de 29% din anvelopa națională totală aferentă plăților directe. Eco-schemele vor contura o modalitate de dezvoltare și concentrare a eforturilor fermierilor mici și mijlocii spre creșterea sustenabilității și rezilienței agriculturii europene pe termen lung, în special prin intermediul promovării unei agriculturi la scară mică și prietenoasă cu mediul, având în vedere că micii fermieri reprezintă o garanție pentru păstrarea biodiversității și a resurselor naturale agricole.

În aceeași ordine de idei, fermele mici și mijlocii vor beneficia în egală măsură cu restul categoriilor de fermieri de intervențiile privind sprijinul cuplat, atât din sectorul vegetal, cât și cel zootehnic.

În contextul distribuirii plăților directe într-un mod echitabil pentru fermieri, am dori să punctăm și solicitarea repetată a României privind definirea convergenței externe de o manieră mai echitabilă pentru fermierii noștri în raport cu fermierii europeni. Subiectul a figurat în cadrul negocierilor PAC și a Noului Cadru Financiar Multianual post 2020 al UE, cu toate acestea, modalitatea prin care a fost redefinită convergența externă a redus din ambiția de echitate a cuantumurilor plăților directe ce a fost stabilită în reforma din noiembrie 2013. Acest aspect sensibil a constituit în

proiectarea PNS un factor de limitare a cuantumului subvenției per hectar pentru toți fermierii din România, indiferent de dimensiunea fermei în care aceștia își desfășoară activitatea agricolă și de menținere a beneficiilor de mediu pentru viitorul sustenabil al Uniunii Europene.

Privitor la observațiile Comisiei asupra intervențiilor de dezvoltare rurală de tipul investițiilor prevăzute la art. 73-74 din Regulamentul privind Planurile Strategice, destinate sectorului agricol, apreciem faptul că România prin intervențiile propuse adresează problematica dualității structurale la nivelul PNS bazându-se pe o abordare diferențiată.

Astfel, fermele mici și mijlocii vor fi sprijinite în vederea orientării spre piață, respectiv a restructurării și re tehnologizării, iar pentru fermele de dimensiuni mai mari, care sunt esențiale în vederea asigurării unor produse la standarde competitive și a asigurării siguranței alimentare, accentul este pus asupra aplicării tehnologiilor performante și sustenabile în care digitalizarea și inovarea sunt caracteristici esențiale.

Totodată, fermele mici vor face subiectul finanțării prin intermediul LEADER luând în calcul specificitatea locală și posibilitatea interconectării mai facile a acestora cu actorii locali astfel încât să se poată integra ușor pe piața locală.

Pe de altă parte, la nivel național prin intervențiile de dezvoltare rurală se are în vedere consolidarea fermelor care ating pragul minim de rentabilitate astfel încât în termeni reali să poată deveni competitive. Astfel, pragul minim de eligibilitate de 12.000 SO nu este stabilit aleatoriu, ci este bazat pe analize economice, fiind punctul minim de rentabilitate a unei ferme în vederea susținerii investițiilor necesare creșterii competitivității. Prin urmare, intervențiile de dezvoltare rurală care vizează investiții în exploatațile agricole au în vedere sprijinul fermelor cu potențial, la nivel sectorial.

În plus, integrarea pe lanțul alimentar a producției primare este esențială pentru susținerea fermierilor și a întregului sector și prin urmare, plecând de la această premisă, pentru intervenția adresată procesării produselor agricole sunt vizate atât formele asociative, dar și actori din sectorul industriei alimentare.

Pentru România, după cum este identificat și în analiza nevoilor, valorificarea producției primare este încă deficitară în anumite sectoare, motiv pentru care realizarea unor unități de stocare/condiționare de mari dimensiuni cu deservire teritorială este un deziderat de dezvoltare sustenabilă și eficace, astfel încât fermierii cu exploatații de dimensiuni mici și mijlocii care nu au capacitate economică de a dezvolta astfel de facilități să își poată valorifica producția în condiții propice, integrând astfel sprijinul cumulat prin pilonul I și II într-un rezultat final pozitiv.

În contextul crizei generate de invazia rusă, fapt ce a atras perturbări majore la nivel economic în toată Europa, este din ce în ce mai mult prezent fenomenul inflaționist cu un trend constant crescător și cu repercusiuni pe măsură în toate sectoarele economiei. Prin urmare, este evidentă și susținută cu date statistice majorarea prețurilor bunurilor, inclusiv a prețurilor materialelor de construcții precum și a serviciilor. În acest context, autoritățile române susțin plafoanele maxime per proiect

proapse în Plan ca fiind esențiale pentru dezvoltare în condițiile realității economice actuale.

Parcurgând toate solicitările și comentariile cheie ale serviciilor Comisiei, MADR analizează, în mod punctual, oportunitatea concentrării sprijinului acordat pentru consolidarea fermelor de dimensiuni medii în vederea asigurării restructurării și creșterii competitivității acestei tipologii de exploatații. Totodată, pentru o mai bună integrare a fermierilor pe lanțul scurt, sunt explorate posibilitățile sprijinirii unor operațiuni distincte pentru cooperarea între fermieri și alte entități de tip agro-huburi. Referitor la investițiile neproductive de tipul perdelelor verzi, înțelegem poziția Comisiei, dar apreciem necesare clarificări suplimentare în ceea ce privește încadrarea acestor tipuri de activități de sine stătătoare în sfera ajutorului de stat.

În ceea ce privește intervențiile sectoriale care vizează sectorul vitivinicol, apicultură și sectorul legume-fructe, acestea contribuie la îndeplinirea obiectivelor PAC, asigurând condiții de concurență echitabilă pe piața internă, contribuind la cooperarea și competitivitatea acestora. Includerea unor intervenții cu finanțare din FEAGA pentru alte sectoare presupune alocări semnificative, în contextul unui buget limitat și ar periclita echilibrul în ceea ce privește distribuția resurselor financiare pentru plățile directe.

Referitor la observația Comisiei privind țintele propuse prin Plan, precizăm că va fi avută în vedere adăugarea unor indicatori mai adecvați și revizuirea anumitor ținte, unde acestea sunt pretabile. Cu toate acestea, trebuie precizat faptul că nivelul scăzut al unor indicatori de rezultat cu ar fi R5 - Gestionarea riscurilor, R8 - Direcționarea spre ferme din anumite sectoare, R9 - Modernizarea fermelor, R10 - Mai buna organizare a lanțului de aprovizionare, este direct legat de constrângerile bugetare, respectiv bugetul limitat pentru diferite intervenții și de valorile ridicate ale indicatorului de context C12 care reprezintă numărul total de ferme și care, în cazul României are o valoare de 3,4 mil. ferme (din care peste 3 mil. sub 5 ha). Precizăm faptul că, din numărul total de ferme înregistrate statistic, menționat anterior, numărul beneficiarilor de plăți directe este de 781.246. La stabilirea bugetului intervențiilor au fost luate în considerare atât nevoile identificate, cât și pragurile de cheltuieli prevăzute în legislația UE pentru diferitele obiective și tipuri de sprijin. În contextul continuării discuțiilor tehnice cu serviciile Comisiei, vor fi furnizate clarificări mai detaliate cu privire la modul de stabilire a țintelor și la legătura alocărilor cu intervențiile propuse și indicatorii de output și rezultat estimați, pe baza metodologiilor puse la dispoziție de către Comisie.

Cu privire la intervențiile de mediu și climă, așa cum reiese și din informațiile prezentate în analiza SWOT, componentele de mediu în România înregistrează, în general, o stare bună de conservare. Din acest motiv, obiectivele propuse vizează, în principal, menținerea acestei stări bune și sunt adresate prin instrumente utilizate cu succes și în perioadele anterioare de programare.

Astfel, intervențiile FEADR care contribuie la obiectivele specifice de mediu și climă răspund eficient unui spectru larg de nevoi identificate, asigurând un nivel corespunzător de consistență necesară strategiei, în contextul resurselor financiare disponibile, diminuate față de perioada de programare anterioară. Ierarhizarea diferitelor elemente integrante ale arhitecturii verzi și modul complementar de acțiune stabilit prin condițiile specifice (domenii de intervenție, condiții de

eligibilitate și cerințe de bază și specifice) care completează cadrul general dat de condiționalități, asigură premisele necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite.

Pentru a se reflecta într-o manieră mai clară contribuția acestor intervenții la obiectivele propuse pot fi aduse clarificări suplimentare și informații mai detaliate referitoare la corelarea acestora cu rezultatele urmărite, inclusiv din perspectiva indicatorilor stabiliți sau din perspectiva contribuției la țintele relevante prevăzute de legislația europeană sau națională privind protecția mediului. În același timp, având în vedere situația actuală reflectată de analiză și modalitatea în care intervențiile de mediu și climă finanțate prin FEADR au fost dezvoltate, este de așteptat ca implementarea PNS să asigure contribuția pe întreaga perioadă de implementare la toate problematicile de actualitate, inclusiv la cele recent introduse pe agenda UE și pentru care elementele relevante de punere în aplicare urmează a fi stabilite în perioada următoare la nivelul Statelor Membre.

Prin intervențiile de mediu și climă propuse în cadrul dezvoltării rurale și alocările financiare aferente acestora, România își propune o contribuție consistentă la țintele stabilite prin Pactul Verde. Însă, important de menționat este faptul că la atingerea acestor ținte nu contribuie numai eforturile susținute prin intervențiile PNS. Pe de altă parte, cuantificarea contribuției intervențiilor la atingerea acestor ținte nu constituie un element obligatoriu a fi inclus de către Statele Membre în Planurile Strategice.

În același timp, considerăm că stabilirea țintelor naționale trebuie să se realizeze în cadrul unui exercițiu comun, la care toate statele membre trebuie să contribuie, astfel încât să se asigure atingerea țintelor europene propuse, pornind de la nivelurile de referință și situațiile de fapt specifice fiecărui Stat Membru. Ținând cont de cele menționate, România nu intenționează să prevadă în mod distinct în Plan valorile aferente acestor ținte.

În ceea ce privește Natura 2000, prin PNS sunt susținute acțiuni în cadrul intervențiilor care vizează atingerea obiectivului specific 6 privind biodiversitatea și conservarea habitatelor și peisajelor și contribuie semnificativ, în același timp, la obiectivele urmărite prin Cadrul de acțiune prioritară (PAF). Astfel, plățile compensatorii acordate utilizatorilor de terenuri agricole și forestiere sunt adresate inclusiv zonelor Natura 2000, intervențiile de mediu și climă aducând o contribuție semnificativă la menținerea habitatelor și speciilor sălbatice în aceste zone ca urmare a aplicării angajamentelor propuse prin PNS.

Extinderea zonelor HNV eligibile față de angajamentele corespondente ale PNDR 2014-2020 și aplicarea condițiilor prevăzute de intervenția dedicată pajiștilor cu înaltă valoare naturală (ex. reducerea utilizării îngrășămintelor organice, interzicerea utilizării inputurilor chimice, reglementarea încărcăturii de animale și a perioadelor în care nu se permit activități agricole) asigură menținerea zonelor HNV concomitent cu condițiile necesare pentru atingerea obiectivelor legate de conservarea habitatelor și cele privind protecția speciilor sălbatice (inclusiv păsări și fluturi), având în vedere gradul de suprapunere cu SCI/SPA, respectiv aprox. 68% din suprafața SPA-urilor și 67% din suprafața SCI-urilor.

Totodată, România consideră că sprijinul pentru zonele cu constrângeri naturale asigură păstrarea în continuare a habitatelor agricole prin evitarea abandonului

activităților agricole în zonele cu potențial agricol afectat de condiții naturale nefavorabile, contribuind la atingerea obiectivului specific. Totodată, evitarea abandonului activităților agricole contribuie și la conservarea factorilor de mediu (biodiversitate, sol, apă, aer) în zonele vizate prin adresarea acestui tip de sprijin la scară largă.

În ceea ce privește următorul exercițiu de fine-tuning al zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative, pe lângă criteriile referitoare la extinderea culturilor permanente sau evaluarea producțiilor medii, vor fi luate în considerare atât suprafețele deservite de infrastructura secundară de irigații modernizată prin proiectele finalizate din cadrul PNDR 2014-2020, cât și suprafețele irigate la nivelul Unităților Administrative Locale (de nivel LAU2) raportate de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, datele fiind validate cu ajutorul rezultatelor studiului privind cartografierea suprafețelor irigate, realizat în contextul procesului de programare.

Prin intervenția de dezvoltare rurală adresată bunăstării animalelor, România continuă să promoveze adoptarea la scară largă a unor standarde ridicate de bunăstare a animalelor în exploatațile de creștere a porcilor și păsărilor. Este important de reamintit faptul că încă din anul 2012 au fost implementate astfel de angajamente care s-au dovedit a constitui un factor determinant din perspectiva îmbunătățirii sănătății și bunăstării animalelor. Astfel, analizele realizate de către Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor au arătat că în urma aplicării acestor angajamente, a scăzut incidența codofagiei și procentul de mortalități, s-a diminuat competiția dintre animale pentru furaje și spațiu, a scăzut incidența afecțiunilor respiratorii, a leziunilor podale, s-au îmbunătățit parametrii de producție și s-au redus implicit cantitățile de produse antibiotice administrate animalelor.

Totodată, eforturile întreprinse de România pe parcursul ultimelor două perioade de programare, de a încuraja managementul durabil al resurselor naturale, conservarea biodiversității și reducerea emisiilor din agricultură, creșterea gradului de accesare a măsurilor de mediu și climă și îmbunătățirea calității implementării acestora, au fost însoțite într-o manieră firească de creșterea gradului de conștientizare a utilizatorilor de terenuri agricole și forestiere cu privire la problematicile de mediu și climă, dar și de îmbunătățirea modului de înțelegere a modalității în care se pot adapta activitățile agricole pentru a reduce impactul acestora asupra mediului.

Nu este de neglijat nici dimensiunea financiară a adresării obiectivelor de mediu și climă. Din această perspectivă, important de menționat este faptul că intervențiile și alocările financiare au fost stabilite în baza analizei SWOT, identificării și prioritizării nevoilor, dar și în urma parcurgerii unui intens proces consultativ împreună cu partenerii sociali. Este evident faptul că în final a fost necesar să fie avute în vedere și constrângerile bugetare în raport cu prioritățile și nevoile de finanțare identificate în toate domeniile acoperite de PNS.

În mod complementar, pentru perioada 2023-2027, venind în întâmpinarea recomandărilor Comisiei Europene și acordând o importanță deosebită problematicii de mediu, climă și bunăstare a animalelor, România a optat pentru alocarea a 29% din plafonul alocat plăților directe pentru eco-scheme, astfel, bugetul alocat eco-

schemelor din Pilonul I fiind de 2,8 mld. euro, cuantumul planificat variind în funcție de nevoile identificate specifice agriculturii României.

Alocarea financiară pentru eco-scheme, acordată ca plată suplimentară sprijinului de bază oferă posibilitatea fermierilor de a acorda o importanță semnificativă problematicii de mediu, în sensul încurajării cultivării speciilor proteaginoase, folosirii de tehnologii agricole conservative, gestionării nutrienților, fertilizării optime, promovării agriculturii la scară mică prietenoasă cu mediul, toate acestea în scopul asigurării unui management judicios al resurselor naturale din agricultură, cât și pentru menținerea biodiversității și stoparea depopulării satelor. Menționăm că autoritățile române au luat act de observațiile Comisiei urmând a fi incluse toate detaliile necesare în forma revizuită a Planului, astfel încât să se asigure de respectarea de către fermieri și de către alți beneficiari a standardelor superioare referitoare la mediu, schimbările climatice, sănătatea publică, sănătatea plantelor și bunăstarea animalelor.

În concluzie, considerăm că intervențiile de mediu și climă propuse prin PNS pentru a fi finanțate din FEAGA și FEADR, asigură maximizarea potențialului de a atinge obiectivele urmărite, în contextul resurselor financiare disponibile și adresării echilibrate a unui spectru larg de nevoi identificate, contribuind totodată la realizarea obiectivelor Pactului verde și ajutând fermierii să pună în aplicare tranziția verde.

Trecând la obiectivul de dezvoltare socio-economică a zonelor rurale, România consideră că efortul comun al PAC și al politicilor structurale conduce la o acoperire corespunzătoare a nevoilor zonelor rurale, inclusiv în domeniul activităților neagricole. În cadrul discuțiilor bilaterale, autoritățile române vor prezenta informațiile suplimentare legate de complementaritatea cu celelalte fonduri europene.

Referitor la constatările Comisiei privind abordarea LEADER, precizăm faptul că tipurile de operațiuni prevăzute în fișa intervenției conferă GAL-urilor posibilitatea de a selecta dintr-o gamă extinsă, operațiuni eligibile, astfel încât să se poată implementa măsuri care să răspundă nevoilor identificate la nivel local într-o manieră specifică abordării LEADER respectiv „de jos în sus”.

În ceea ce privește infrastructura de bandă largă, prin PNS nu se vor activa astfel de intervenții, întrucât Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) prevede implementarea unei scheme de sprijin a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente, cu accent pe zonele albe. Obiectivul acestei investiții este de a asigura acoperirea accesului la internet de foarte mare viteză în zonele în care piața nu poate furniza aceste servicii pe cont propriu (sate, inclusiv zone defavorizate) cu două priorități:

- i) o prioritate absolută care vizează localitățile rurale complet albe care nu sunt deservite de rețele fixe, dar unde există cerere latentă sau factori socioeconomiici și
- ii) o prioritate care vizează rețelele fixe în care trebuie îmbunătățite vitezele, iar piața nu reușește să acopere aceste nevoi.

Subliniem faptul că nivelul ambițiilor din cadrul PNS pentru dezvoltarea zonelor rurale a fost stabilit în directă corelare cu bugetul alocat României din FEADR. În ceea ce

privește bugetul alocat dezvoltării infrastructurii rurale, acesta a fost împărțit între cele două intervenții planificate, ca urmare a consultării partenerilor sociali.

Nevoia de dezvoltare a infrastructurii de bază în mediului rural va fi abordată atât în cadrul PNS, cât și prin alte politici europene, beneficiind de finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) dar și prin fonduri naționale (Programul Național de Investiții Anghel Saligny). În același timp, infrastructura de acces agricolă continuă să reprezinte o necesitate în spațiul rural cu efecte pozitive și complementare în atingerea obiectivelor legate de creșterea competitivității fermelor fără a avea la dispoziție o altă sursă de finanțare publică.

Pentru obiectivul transversal privind promovarea cunoașterii, inovării și digitalizării în agricultură, România a abordat capitolele referitoare la componenta legată de AKIS și digitalizare, transfer de cunoștințe, respectiv consiliere în afaceri agricole, prin măsurile propuse, urmărind furnizarea de servicii orientate către grupurile țintă, în vederea îmbunătățirii cunoștințelor profesionale și a rezultatelor acestora.

În acest sens, prin transferul de cunoștințe și informații, precum și prin activitățile de consiliere, se vor crea premisele ca fermierii, inclusiv tinerii fermieri, să-și sporească gradul de competitivitate, să utilizeze tehnologii și procese inovative, să utilizeze mai eficient resursele, să îmbunătățească performanțele de mediu și să dobândească cunoștințe pentru un management performant la nivelul exploatațiilor agricole.

Cursurile de formare vor include și activități demonstrative, iar furnizarea de servicii de consiliere va conduce la diversificarea activităților din zonele rurale.

În ceea ce privește reducerea bugetului asociat celor două intervenții comparativ cu perioada de programare anterioară sau neincluderea unei intervenții specifice pentru interconectarea actorilor AKIS, trebuie specificat faptul că intervențiile propuse în planul strategic nu reprezintă un instrument unic de sprijinire a acestui domeniu. În cadrul discuțiilor tehnice vom oferi informații suplimentare privind abordarea propusă de România.

În ceea ce privește comentariul Comisiei referitor la propunerea unor acțiuni de sprijinire a refugiaților ucraineni, autoritățile din România consideră că problematica este de interes major, depunând eforturi deosebite alături de organizații non-guvernamentale în gestionarea tranzitului către alte destinații sau după caz, facilitarea stabilirii în România, a accesului la muncă, educație, sănătate și venituri. Un rol important, în acest sens, îl va reprezenta programul CARE prin care se vor implementa prevederile Regulamentului nr. 613/2022. În mod specific, la nivelul PNS prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală, va fi deschisă opțiunea de finanțare a refugiaților ucraineni în acord cu nevoile identificate la nivel local prin strategiile specifice.

Față de aceste considerații generale care sintetizează cele mai importante aspecte identificate în urma scrisorii de observații a Comisiei Europene, apreciez că printr-un dialog constructiv la nivel tehnic, pot fi clarificate toate aspectele punctuale incluse în scrisoarea Comisiei, astfel încât, în cel mai scurt timp posibil, întregul proces de programare, analiză și aprobare să poată fi finalizat, permițând astfel demararea cu succes a implementării PNS începând cu anul următor.

În ceea ce privește inițiativa Comisiei de a publica observațiile formulate cu privire la planurile strategice ale Statelor Membre și punctele de vedere ale acestora, precizez că autoritățile din România sunt de acord cu acest demers care garantează un grad de transparență crescut la nivel european în ceea ce privește procesul de analiză a acestor documente programatice.

Cu deosebită considerație,

Adrian-Ionuț CHESNOIU

MINISTRU